

Dejavska enotnost

številka 12 / letnik 62 / Ljubljana, 27. marec 2003

Glasil

Zveze Svobodnih Sindikatov Slovenije

Iz vsebine:

3. kongres Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije

Dosleden boj za ohranjanje delovnih mest in socialno varnost zaposlenih

Franc Dolar, dosedanji in novi predsednik SDE

Strani 6 do 9

Programsko-volilna konferenca Sindikata lesarstva Slovenije

Prva naloga – kolektivna pogodba dejavnosti

Danilo Vedlin, dosedanji in novi predsednik Sinlesa

Strani 10 do 12

Za nov plačni model

SKEI poslovnega sistema Gorenje predlaga vsem sindikatom dejavnosti, povezanim v ZSSS, naj se skupaj lotijo uresničevanja novega plačnega modela. V ta namen naj bi pripravili skupne podlage, ki bi bile v prid interesom zaposlenih in v korist gospodarskega razvoja.

Nov plačni model je po mnenju Krešimirja Martinjaka, predsednika SKEI v Gorenju, potrebno uveljaviti tudi zaradi vstopanja naše države v Evropsko unijo.

V petek, 21. marca, na evropski dan akcije, so delavci v vseh evropskih državah opozarjali na svoje interese. Sindikat KNG je organiziral shod pred GZS. Z njim so opozorili na nevzdržno ravnanje GZS, ki zavira podpis že dogovorjenega tarifnega dela kolektivne pogodbe za kemično industrijo in gumarstvo ter se na različne načine avtoritativno vmešava v pogajanja z delodajalci. Svoje kolege so podprli tudi drugi sindikati, povezani v ZSSS, ki imajo z GZS podobno slabe izkušnje. Množica delavk in delavcev pred GZS je z vzkliki in transparenti dokazala, da mislijo zares in da so pripravljeni narediti še kakšen korak naprej.

S shoda poročamo na straneh 2 do 4

Čestitke za uspešen referendum

Ruben Colussi in Roberto Treu sta v imenu CGIL in Medregijskega sindikalnega sveta Furlanije - Julijske krajine in Slovenije čestitala ZSSS za uspešen izid referenduma o vstopu v Evropsko unijo. V čestitko sta še zapisala, da se bo zaradi tega okrepilo sodelovanje med sindikati. Vstop v Evropsko unijo bo prispeval tudi k obrambi delavskih pravic in graditvi socialno pravične države.

Podpora sindikatu trgovine

Odbor za enake možnosti pri predsedstvu ZSSS je na konstitutivni seji podprl pobudo za razpis zakonodajnega referenduma o obratovalnem času trgovin. Odbor meni, da je treba z zakonom prepovedati obratovanje trgovin ob nedeljah in praznikih. Delodajalci namreč izkoriščajo nemoč žensk in od njih zahtevajo, naj delajo tudi ob nedeljah. Čeprav so v trgovinah ženske v večini, se delodajalcem ne upajo upreti. Zaradi tega so mnoge trgovke preobremenjene z delom in prikrajšane za družinsko življenje.

Protestni shod pred Gospodarsko zbornico Slovenije

»Jutri bomo, če bo potrebno, stali pred stroji v tovarnah«

V petek, 21. marca, se je na protestnem shodu pred zgradbo Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) v Ljubljani zbrala množica delavcev in delavk iz vse Slovenije. Zahteve, ki so jih nanizali v Sindikatu kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije (KNG), so solidarno podprli tudi drugi sindikati, člani ZSSS. Gesla na transparentih so dokazovala, da je mera polna, potrpežljivosti sindikatov za razne izgovore GZS in države pa ni ostalo več veliko. Za enakopravnost socialnih partnerjev v socialnem dialogu in proti nerazumnemu vmešavanju GZS v pogajanja in blokiranje že dogovorjenega so se izrekli tudi govorniki.

Tisti iz raja morajo slišati one iz pekla

Prvi je o navzkrižju interesov v socialnem sporazumevanju spregovoril predsednik ZSSS, Dušan Semolič. Dejal je, da je ravnanje GZS nerazumno in obsojanja vredno tudi zato, ker se bodo z vstopom v EU mnoga naša podjetja znašla v velikih težavah, zato v njih in v vsej družbi potrebujemo socialni mir, da bi probleme lažje reševali. Potrebujemo razvito socialno partnerstvo in razvit socialni dialog med sindikati in med delodajalci, je še dejal in poudaril, da zaradi blokade socialnega dialoga nosijo gospodje v GZS vso odgovornost za posledice njihovega ravnanja v slovenskem gospodarstvu. Obsodil je njihovo ravnanje, ko s 101 izgovorom kažejo ignoranco do delavskih zahtev in ščitijo bogastvo tistih, ki so bogati predvsem na račun nizkih delavskih plač.

Dejal je, da izjava predstavnikov GZS, da varujejo bolj dolgoročne interese kot sindikati, ki da mislijo samo od danes do jutri, dr-

ži, saj mora tisti, ki prejema plačo 65 tisoč tolarjev misliti kako preživeti od danes do jutri. Odpuščanje delavcev, preprečevanje pogajanj pri panožnih pogodbah in hkratio dokazljivo povečevanje plač po individualnih pogodbah res dokazuje, da gospodje iz GZS mislijo bolj dolgoročno, vendar le v svoj prid. Dobili so namreč zakon, ki jim zagotavlja obvezno članstvo in obvezno članarino. »Tako se je lahko iti dolgoročne vizije in dokazovati svojo moč proti sindikatom«, je še dejal Semolič, »saj poleg tega gospodje, ki predstavljajo GZS v podjetjih ne delijo usode delavcev.« Svojo vi-

zijo in znanje naj ti gospodje uporabijo za ohranitev in odpiranje novih delovnih mest, je opozoril.

»Delavci, od katerih se zahtevajo evropske norme, bi morali imeti tudi evropske plače«, je bil odločen Semolič, saj »tisti, ki živijo v raju, morajo slišati in uslišati tudi tiste, ki žive v peklu. Če tega nočejo zlepa, bodo pa zgrda.«

»Odgovornost za takšno ravnanje GZS nosi tudi država, ki je sprejela takšen zakon o GZS, ki omogoča, da se počutijo samozadostni in tako zavestno ovirajo, da bi tudi v Sloveniji dobili tudi močne, avtonomne delodajalske organizacije. Zato zahtevamo tudi od države, da si ne sme pilatovsko umiti roke in nemo opazovati arogance GZS.

Država mora končno upoštevati resna opozorila iz EU, da Slovenija v socialnem dialogu potrebuje samostojne, prostovoljne delodajalske organizacije. To GZS pač ni in ne more biti. To je paradržavna institucija,« je opozoril Semolič in dodal, da zakon o politiki plač, ki ščiti plače pred padanjem njihove vrednosti, ne preprečuje dialoga in pogajanj. Ustavitve dialoga bi po Semoličevih besedah pomenila zamrzitev plač. »Potem naj gospodje zamrznejo tudi dobičke,« je še dejal in svoj s poslanjem in žvižgi večkrat prekinjen nastop zaključil z odmevnimi besedami:

»Danes izrekamo prvo opozorilo. Danes sto-

Dobro vprašanje na pravem mestu

jimo pred GZS, jutri bomo, če bo potrebno, stali pred stroji v tovarnah.«

»Združeni smo močnejši«

Naslednji je v imenu koordinacije industrijskih sindikatov pred mikrofonom stopil Srečko Čater. Opozoril je, da še danes ali pa v prihodnjih dneh čaka enaka usoda kot KNG tudi vse druge sindikate, zato je dejal, da ti v celoti podpirajo prizadevanja svojih kolegov.

»Vstop v EU ne pomeni le evropskih plač, ampak tudi vstop v skupnost, kjer je socialni dialog ena temeljnih vrednot. To člani ZSSS dobro vemo,« je dejal, »saj smo člani evropskih sindikalnih združenj že od leta 1995.« Ogorčeno je izjavil, da je v normalni državi nesprejemljivo, da se za podpis pogodbe gospodje dogovorijo v nekaj minutah po mobilnem telefonu, in zatrdil: »Ta protest bo posredovan tudi vsem sindikalnim centralam v Evropi, katerih člani smo, in prepričan sem, da imamo tudi njihovo brezpartijsko podporo pri uveljavljanju socialnega

Glasni in odločni štajerci

Miro Sotlar ni mogel skriti presenečenja, ko je poleg protestnega pisma od Janeza Justina prejel še pokal.

dialoga. Združeni smo močnejši.« Čater je na oder povabil Draga Gaizerja, ki naj bi v imenu vseh, ki sestavljajo koordinacijo sindikatov industrijskih delavcev in delavk, predsedniku GZS predal pokal z napisom: GZS in njenim združenjem za izjemne dosežke na področju obstrukcije kolektivnih pogajanj. Za konec je še dejal, da upa, da si bo gospod Čuk vanj nalil dovolj pelina, da ga bo spominjal na današnji shod.

»Ne zaupamo več GZS in ZDS«

Predsednik KNG, Janez Justin je povedal, da gospodje v »Esmeraldi« običajno slišijo zelo slabo in ravno zato je prišlo do teh konfliktov. »V to stavbo smo prihajali več kot eno leto, da smo po trdih pogajanjih dosegli za vse sprejemljiv dogovor, toda do podpisa tarifne pogodbe ni prišlo, ker so se delodajalci v zadnjem trenutku premislili. Bili smo prevarani, kar pa ni presenečenje, kajti v tej stavbi vlada diktatura, oziroma kot je izjavil gospod Čuk, hierarhija. Naša prizadevanja, da bi zaplet rešili kot socialni partnerji, ni bil uspešen,« je na kratko povzel dogajanja, ki so privedla do protestnega shoda Justin. GZS je še podučil, da

Skoraj tisoč protestnikov je sestavljalo pisano družino.

Opoldne so protestniki odločno odkorakali na ploščad pred GZS.

Pogodbe sploh niso nameravali podpisati

Malo pred začetkom protestnega shoda je vodstvo GZS sklicalo konferenco za novinarje, kjer naj bi pojasnili svoja stališča in odgovore na očitke sindikatov. Podpredsednik GZS Miro Sotlar je v glavnem ponovil že vse znane očitke in vidno nervozen odgovarjal na vprašanja novinarjev.

Izjavil je, da v GZS ne vidijo nobenega razloga za podpis tarifne pogodbe, saj so plače že urejene z zakonom. Po njegovih besedah take pogodbe tudi nikoli niso nameravali podpisati, saj bi slabila gospodarstvo in zmanjšala njegovo konkurenčnost. Na vprašanje, zakaj so pogajanja sploh nadaljevali, če niso mislili nikoli podpisati, je dejal, da pogajanj sploh ni bilo, temveč je šlo le za dialog, tega pa ne zavračajo. Izjavil je še, da jih ZSSS sili, da ne bi več spoštovali zakona, in po večkratnih vprašanjih jasno zatrdil, da je GZS edina pravna oseba na delodajalski strani v pogajanjih, saj zastopajo uravnotežene interese slovenskih podjetij, in bo zato tudi ostala močan partner v socialno-ekonomskem dialogu.

Kot kaže njegove izjave, sploh ne razume razlik v interpretaciji statističnih podatkov, ki nastajajo med sindikalno in delodajalsko stranjo. Dejaj je, da ni nikakršne potrebe za pritiske in mu zato sploh ni jasno, zakaj je prišlo do protestnega shoda.

Pokal so namenili vodstvu GZS.

je ZSSS že zdavnaj stopila v Evropo in tako spoznala, kako tam deluje socialno partnerstvo. »Gospodje pa tega nočejo ali niso sposobni razumeti,« je dejal in dodal, da v Evropi gospodarske zbornice niso partner v pogajanjih, zato naj GZS zapusti pogajanja in jih prepusti tistim, ki to so, sindikatom in prostovoljnemu združenju delodajalcev. »Počnite to, za kar ste poklicani,« je pozval GZS.

Justin je dejal, da je Čuk v medijih izjavil, da ima raje trda pogajanja kot shod pred to stavbo, in dodal, da si to želijo tudi sindikati. Razlika je le ta, da so sindikati prepričani, da je po trdih pogaja-

Nadaljevanje na naslednji strani

Na protestnem shodu je narodno-zabavni trio Quatro Band zaigral več poskočnih, med njimi tudi pesem, napisal jo je njihov član France Žaberl, tudi sekretar SKEI za Gorenjsko. Glasbena podlaga je sposojena iz znane slovenske partizanske pesmi Počiva jezero v tihoti.

Balada za enega čuka in dve sraki

*Počiva fabrika v tihoti
iz skladišča rahlo v'n smrdi,
že dolgo ni več zaposlenih,
da vsaj odnesli bi smeti.*

*Na plečih bivših zaposlenih
usoda revežev zdaj spi
za skorjo kruha za otroke
iz dneva v dan se vsak bori.*

*Država je obljubo dala,
da delo in plačo preskrbi.
do danes nič se ni zgodilo,
za vstop v Nato le skrbi.*

*Smo čuden narod mi Slovenci,
za tujca damo svojo kri.
Kako pa mi bomo živeli,
za to Evropa naj skrbi.*

*So proletarci skup stopili,
zadosti imamo revščine.
Gospodje v udobnih stolčkih,
le hitro kufre spokajte.*

njih potrebno dogovorjeno podpisati in ne zganjati samovolje, ki ji pravimo diktatura. Napaka sindikata je po Justinovih besedah ta, da verjame obljubam, ki jih je bilo veliko.

Gospodu Binderju, predsedniku združenja delodajalcev Slovenije (ZDS), je Justin še sporočil, da je tudi on daleč od Evrope, ker so tam že zdavnaj ukinili podložništvo. »Ne zaupamo več ne ZDS, ne GZS,« je dejal. Slednji bi morali pustiti pogajanja strokovnjakom in jih ne ovirati. Nerešeni problemi se bodo nakopičili v družbah, reševali jih bomo mi in vi, ne GZS,« je še opozoril delodajalce in jih pozval, naj dvignejo svoj glas in povedo GZS, zakaj jih plačujejo.

GZS je paradržavna institucija, je poudaril odločen Dušan Semolič.

Protestnikom so se pridružili tudi tisti, ki jim službe ni uspelo obdržati.

»Mi želimo pokončno stopiti v Evropo, zato podpiramo socialni dialog in spoštovanje dogovorjenega, brez katerega ni mogoče pričakovati uspešne skupne poti v prihodnost,« je še poudaril Justin in še enkrat jasno ponovil vse zahteve, s katerimi je KNG začel protestni shod; prvič, da GZS takoj preneha blokirati podpisovanje kolektivnih pogodb dejavnosti, drugič, takojšnji podpis tarifne priloge h kolektivni pogodbi za kemično in gumarsko industrijo Slovenije, in tretjič, umik GZ iz kolektivnih pogajanj, ker ni legitimen socialni partner.

Te zahteve so želeli predati v protestnem pismu tudi predsedniku GZS, vendar se je ob tem malo zapletlo, saj so želeli v poslopje stopiti Dušan Semolič, Drago Gajzer, Srečko Čater in Janez Justin. Dovo-

Naj se nas daleč sliši!

ljenja za vstop od policije, ki je objekt ves čas stražila, niso dobili. Policisti in varnostniki so povedali, da lahko s stavbo stopi le en predstavnik delavcev, zato je pismo in pokal odnesel Janez Justin. Izročil ga je presenečenemu Miru Sotlarju.

Dobro organiziran shod je z Internationala zaključila glasbena skupina Quatro Band, ki je tudi ves čas skrbela za glasbo in ozvočenje. Med drugim so zaigrali in na znano melodijo zapeli še posebno Balado za enega čuka in dve sraki. Program je povezoval Marko Simčič, ki je prebral tudi nekaj pesmi Vinka Möderdorferja.

GZS ne bi smela ovirati pogajanj, je dejal Janez Justin.

Socialni dialog je v Evropi ena temeljnih vrednot, je povedal Srečko Čater.

Mojca Matoz

Novi model ne povečuje avtomatično plačne mase

Piše: Brane Mišič

V zadnjem času so problemi določanja plač in kolektivnih pogajanj spet aktualni. V ozadju je zlasti vprašanje, ali nadaljevati decentralizacijo sistema plač ali to področje ponovno centralizirati. Politika plač kot makroekonomskega agregata je potrebna za uravnavanje pogojev gospodarje-

nja in gospodarske rasti. Ključ te politike je odvisnost plač od rasti bruto domačega proizvoda in produktivnosti dela. Brez gospodarske rasti ni kakovostne rasti plač. Inflacija, ki je sedaj temelj za gibanje plač, ni kakovosten dejavnik gospodarske rasti in povečevanja blaginje.

Po sprejemu kolektivnih pogodb v letu 1990 v plačni politiki in sistemih plač ni bilo velikih sprememb. Pri plačah še vedno ohranjamo kriterij zahtevnosti, ki meri, ali je eno delo bolj ali manj zahtevno, ne pove pa, koliko je to delo vredno. Takoj po podpisu kolektivnih pogodb je izhodiščna plača znašala 59 odstotkov povprečne plače, sedaj pa znaša že manj kot 30 odstotkov.

Že leta 1994 je društvo za vrednotenje dela v svoji modri knjigi zapisalo, da je potrebno izhodiščne plače ukiniti in jih nadomestiti s kategorijami, ki so lastne novemu gospodarskemu sistemu. Zavzeli so se za večjo avtonomijo plač in plačnih sistemov. Pogajalci v kolektivnih pogodbah naj bi določili predvsem ceno dela za tarifne razrede, višino dodatkov in sistem vrednotenja uspešnosti pa prepustili podjetjem. Dejstvo je, da podjetje planira cilje poslovanja in dela, in je prav, da so ti cilji podlaga motivacije delavcev. Znani cilji naj bi pomenili znane plače.

Če ugotovimo, da izhodiščne plače po posameznih kolektivnih pogodbah dejavnosti glede na splošno kolektivno pogodbo odstopajo le do 15 odstotkov, je na podlagi mehanizmov v kolektivnih pogodbah zelo težko razložiti, zakaj so med obračunanimi plačami odstopanja več kot 100-odstotna. Lahko pa rečemo, da so se podjetja znala prilagoditi trgu in da je sedanji model plač v kolektivnih pogodbah zanje mrtva črka na papirju.

Čprav ne trdimo, da je model plač, ki sta ga pripravili strokovni skupini Združenja delodajalcev in ZSSS, edina in najboljša rešitev, je drugi model predstavil le Pergam. Menda so ga določeni strokovnjaki po naročilu GZS pripravili, vendar po njihovih besedah le za informacijo naročniku.

Nasprotniki novega modela pravijo, da uvajanje novih modelov obvezno povečuje maso plač. To je ob upoštevanju izkušenj iz dogovorne ekonomije res, v tržnih razmerah pa to ne drži.

Za ilustracijo navajamo šolski primer delovanja modela, ki temelji na obveznih izhodiščnih plačah in količnikih, in modela, ki temelji na ceni dela (vrednost tarifnega razreda, osnovna plača, tarifna postavka) brez obveznih količnikov. Za izračun smo vzeli poljubno kadrovske strukturo in poljubne vrednosti izhodiščnih plač.

2002–2004 in zakon o izvajanju dogovora. Zato ne drži, da dogovor določa unificiran način usklajevanja izhodiščnih plač.

Noben model se ne da realizirati na pamet in čez noč. Potrebno je spoznati razmere, da bi jih lahko postopno spreminjali v zeleno smer. Prav zaradi tega smo predlagali nov način usklajevanja

Tarifni razred	Količnik	Izhodiščna plača	Število delavcev	Vsota
I.	1,00	70.000	10	700.000
II.	1,10	77.000	20	1.540.000
III.	1,23	85.100	30	2.553.000
IV.	1,37	95.900	50	4.795.000
V.	1,55	108.500	90	9.765.000
VI.	1,85	129.500	50	6.475.000
VII.	2,10	147.000	30	4.410.000
VIII.	2,50	175.000	40	7.000.000
IX.	3,00	210.000	5	1.050.000
Vsota		325	38.288.000	

Povprečna izhodiščna plača znaša v našem primeru 117.809 tolarjev. Povsem enak rezultat bomo dobili, če množimo vsako izhodiščno plačo s 5 odstotki ($38.288.000 \times 105 = 40.202.240$) oziroma vzamemo 5 odstotkov od povprečne plače (5890) in jih vključimo v izhodiščne plače ali v povprečno plačo in pomnožimo z zaposlenimi ($123.699 \times 325 = 40.202.175$). Drugače povedano, če ukinemo količnike, odpravimo linearnost in pridobimo možnost prilagajanja trgu. Zaradi tega ni nujno, da vse plače povečujemo v enakih odstotkih. Dejstvo pa je, da se masa plač ne povečuje, kar nekateri trdijo na pamet.

Drugi problem linearne eskalacije je, da se plače v nižjih razredih ne povečujejo v enakih zneskih v primerjavi s povečanjem cen košarice življenjskih stroškov. Višje plače pa se povečujejo bolj kot cene košarice. Razmerja plač ostajajo nespremenjena, kupna moč nižjih plač pa pada.

Podlago za uporabo naše formule usklajevanja plač dajeta dogovor o politiki plač za obdobje

plač na makro ravni. Nova formula bi bila: inflacija + produktivnost dela ali dodana vrednost na ravni države, dejavnosti ali podjetja = možna rast plač. Za pogajanja o možni rasti je mogoče zahtevati od nič do ..., odvisno od ciljev države in socialnih partnerjev. Zagotovo je izvedba te formule ozko povezana z zaposlenostjo. Sindikati bi se lahko opredelili za nižjo rast, če bi država in delodajalci zagotovili ohranjanje in povečanje zaposlenosti. Za primer povečanja brezposelnosti bi lahko vgradili varovalko, po kateri bi za povečanje plač uporabili celotno inflacijo v določenem obdobju. Fleksibilnost plač se bo kazala v podjetjih in bo povezana z deležem plač iz naslova delovne in poslovne uspešnosti. V času gospodarske rasti bo ta delež večji, v času kriz in stagnacij pa manjši. Prepričani pa smo, da se uspešnost ne zagotavlja le na ravni države ali dejavnosti, temveč zlasti v podjetjih. Cilji podjetij so namreč različni in plače (motivacija, stimulacija) morajo ciljem slediti.

Solidarni z Radiem dva

Ustvarjalci edinega slovenskega manjšinskega radijskega programa na dvojezičnem avstrijskem Koroškem, Radia dva, so zaradi spremenjenega zakona letos ostali brez denarne podpore javne radiotelevizije. Program so zato prve tri mesece ustvarjali zastonj. Sedaj je vprašljivo tudi to, ali bodo program sploh še lahko oddajali, saj jim grozi, da bodo izgubili še frekvenco. Štirje ustvarjalci radijskega programa in devet dijakov Koroške dijaške zveze se je zato odločilo, da bodo začeli gladovno stavkati.

Solidarnost z ustvarjalci Radia dva in nestrinjanje s političnimi pritiski na slovensko narodno skupnost je izrazila tudi ZSSS. Na ignorantsko obnašanje avstrijske oblasti na Dunaju ter na avstrijskem Koroškem je opozorila s shodom pred avstrijsko ambasado. Predstavniki ZSSS so se v ponedeljek, 24. marca, s transparenti »sprehodili« pred av-

strijsko ambasado in v njihov poštni nabiralnik vrgli protestno pismo. Odpravnik poslov je predsednika ZSSS, Dušana Semoliča, povabil na ambasado in mu obljubil, da bo pismo predal kanclerju Wolfgangu Schüsslu.

3. kongres Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije

SDE se bo dosledno boril za ohranjanje delovnih mest in socialno varnost zaposlenih

Sredi prejšnjega tedna je bil v hotelu Habakuk v Mariboru 3. kongres Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije (SDE). Okoli 50 delegatov je sprejelo poročilo o delu v minulih štirih letih, spremembe statuta in program dela za naslednje mandatno obdobje, izvolili so tudi novo vodstvo. Tudi naslednjih pet let bo na čelu SDE Franc Dolar, konference posameznih dejavnosti pa bodo vodili podpredsedniki: Jure Žvan (elektrogospodarstvo), Iztok Cilenšek (premogovništvo) in Jože Kopinja (naftno-plinska in druge dejavnosti).

Na kongresu so sodelovali tudi številni gosti, med katerimi so bili: predsednik ZSSS Dušan Semolič, državni sekretar za energiko v ministrstvu za okolje in prostor Đorđe Žebeljan, predsednik Gospodarskega interesnega združenja distribucije Peter Petrovič, generalni direktor Holdinga slovenskih elektrarn Drago Fabijan, direktor Dravskih elektrarn Maribor Danilo Šef, sekretar mednarodnega sindikata PSI Josef Krejbych, sekretar mednarodnega sindikata EPSU Jan-Willem Goudrian, sekretar sindikata EMCEF Jean-Pierre Klapuch, mednarodni koordinator sindikata VERDI iz Nemčije Sven Bergerlin, sindikalni sekretar za delo in socialo Avstrije, Slovenije in Hrvaške Peter Mihalzik. Kongresa so se udeležili tudi sekretar za mednarodne odnose sindikata FI iz Fran-

cije Pierr Constantin, predsednik sindikata GMT iz Avstrije Rudolf Nürnberger, predsednik sindikata energetike Češke Jiří Kubicek, predsednik sindikata elektroenergetike Slovaške Vladimír Mojš, predsednik sindikata energetike Madžarske Reza Gal, predsednik MOL-a iz Madžarske Jozsef Kudela, predsednik sindikata energetikov Makedonije Rasko Miškoški, predsednik sindikata javnih služb Srbije Milan Simić, predsednik sindikata energetike Bosne in Hercegovine Mensud Krlješa, predsednik rudarskih sindikatov Bosne in Hercegovine Fikret Suljić, predsednik sindikata energetike Bolgarije Gergija Petrov. Sindikate dejavnosti v okviru ZSSS so zastopali Drago Gajzer, predsednik SKEI, Iztok Bratož, predsednik SGiT, Dragica Andlovič, predsednica SKVNS Slovenije.

Na kongresu je sodelovalo okoli 50 delegatov in več kot 30 gostov iz Slovenije in tujine.

Dosedanji in novi predsednik Franc Dolar

Za kulturni uvod v kongres je poskrbel trobilni kvartet Qualamba.

V SDE vedo, kam »pelje vlak« slovenske energetike

Po Internacionali so si udeleženci najprej ogledali multimedijsko predstavitev SDE in prisluhnili priložnostnemu kulturnemu programu trobilnega kvarteta Qualamba. Delegate in goste je uvodoma pozdravil predsednik SDE Franc Dolar. Na njegov predlog so delegati sprejeli poslovnik o delu ter izvolili delovno predsedstvo na čelu z Aleksandrom Maričem in druge organe kongresa.

V pozdravnem govoru je Dolar med drugim dejal: »V SDE smo v minulih štirih letih dokazali, da s skupnimi močmi lahko rešujemo probleme, ki pestijo delavce v energetiki. Pred delavci v energetiki niso obetavni časi, saj posledice privatizacije in liberalizacije energetskega trga povsod po Evropi na svoji koži najbolj občutijo delavci. Vemo, kam in po kateri poti pelje vlak slovenske energetike. Del te poti od sanacije premogovništva do sanacije lendlavske Nafta je že za nami, pred nami pa je privatiza-

Delovno predsedstvo je vodil Aleksander Marič.

cija distribucije električne energije. V SDE vemo, kaj hočemo, kakor smo to vedeli tudi ob ustanavljanju Holdinga slovenskih elektrarn.

Delavcem v energetiki doslej še nihče ni dokazal, da jih je preveč. Najlažje je naročiti študijo o prestrukturiranju in ugotavljanju presežkov delavcev, vendar pa se v SDE s takšnim pristopom k reševanju razvojnih vprašanj ne strinjamo. Zelo enostavno je tudi vse prodati, vendar lahko to v energetske krizi privede državo do odvisnosti, višjih cen in motene oskrbe. Predno se bomo v Sloveniji odločili za pravo pot pri prestrukturiranju in privatizaciji energetskih podjetij, bo treba narediti še nekaj korakov. Sicer pa doslej podjetja na področju energetike niso odpuščala trajno presežnih delavcev, kar je na eni strani rezultat učinkovitega dela SDE, po drugi strani pa posledica razvitega socialnega dialoga na področju energetike med vsemi socialnimi partnerji. Tu-

di v bodoče SDE ne bo pristal na ukinjanje delovnih mest, pač pa se bomo zavzemali za razvijanje dodatnih programov in za iskanje novih tržnih niš!"

Pri vstopanju v EU je potreben realizem

Dušan Semolič se je SDE zahvalil za sodelovanje v skupnih akcijah ZSSS. Menil je, da je SDE z ustanovitvijo ekonomsko-socialnega odbora za energetiko lahko zgled drugim sindikatom, kako je treba poskrbeti za socialni dialog v panogi. Tudi vključitev delavcev v energetiki v dodatno pokojninsko zavarovanje sodi med pomembne uspehe SDE.

Semolič je opozoril, da je pri vstopanju Slovenije v Evropsko unijo potreben realizem, saj se v njej ne cedita med in mleko. Svobodni sindikati želijo sodelovati pri oblikovanju Evropske unije, ki ne sme biti samo Evropa kapitala, temveč tudi Evropa delavcev. V njej mora iti bolje tudi tis-

tim, ki danes nimajo dela in ki so tako ali drugače socialno ogroženi. To je tudi odgovornost sindikatov. Čeprav bo po vstopu v EU slovenska država izgubila mnogo pristojnosti, za urejanje plačne politike, zdravstva, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ne bo pristojen in odgovoren Bruselj. To ostaja odgovornost slovenske države, s tem pa tudi ZSSS, je poudaril Semolič.

Podjetjem, ki na to niso ustrezno pripravljena, bo vstop v Evropsko unijo povzročil velike težave. Rešiti jih bo mogoče samo s skupnimi prizadevanji menedžerjev, sindikatov in države, ki je odgovorna za umno ekonomsko politiko. Če ne bomo znali strniti vrst, čaka Slovenijo še večji popridružitveni šok, kot ga je pred leti doživela Avstrija.

Tudi državni sekretar za energetiko **Đorđe Žebeljan** je dejal, da je socialni dialog na področju energetike pri nas dobro razvit. V Sloveniji je že okoli 20 odstotkov energetike že privatizirane, pri nadaljnji privatizaciji pa država ne bo gledala samo na višino kupnine, temveč tudi na to, da bodo imeli bodoči lastniki pozitiven odnos do delavcev in nasploh do socialnega partnerstva.

Josef Krejbych se je vodstvu SDE zahvalil za prizadevno delo v mednarodni sindikalni organizaciji PSI. Dejal je, da igra SDE zelo pomembno vlogo pri sindikalnem povezovanju delavcev v energetiki na področju srednje in jugovzhodne Evrope.

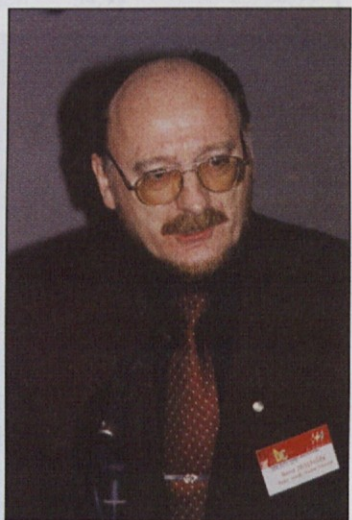
Jan-Willem Goudrian se je zahvalil sindikatu SDE za delo v mednarodni sindikalni organizaciji EPSU, ki združuje 10 milijonov delavcev v energetiki v Evropi. Dejal je, da se podobno kot v Sloveniji tudi v drugih državah v Evropi delavci v energetiki srečujejo s problemom privatizacije in liberalizacije energetskega trga. Vendar pa oba procesa še v nobeni državi nista dala zelenih rezultatov, saj se cene energije niso zmanjšale. Zato pa je v Evropi v zadnjih letih zaradi liberalizacije trga propadlo že blizu 300.000 delovnih mest v energetiki. Zaskrbljujoče je tudi, da se zmanjšuje obseg vlaganj v energetiko, saj novi lastniki energetskih podjetij bolj kot na bodočnost gledajo na kapitalске donose.

Jean-Pierr Klapuch je v imenu sindikata EMCEF opozoril, da posledice liberalizacije energetskega trga niso pozitivne, ker je doslej propadlo že preveč delovnih mest. Po njegovih bese-

dah bo omenjene probleme nujno rešiti s socialnim dialogom, ki mora postati bolj učinkovit.

Po besedah **Petra Petroviča** bo treba socialni dialog pri nas že naprej razvijati. Po besedah **Draga Fabjana** so dobro usposobljeni, prizadevni in zadovoljni delavci največja konkurenčna prednost vsakega podjetja. Zato je zelo pomembno tudi soupravljanje delavcev. Fabjan se je zavzel za to, da bi bili delavci, ki prizadevno, kakovostno in uspešno delajo, primerno nagrajani.

Kongres so na kratko pozdravili domala vsi drugi gosti iz tujine. Iz njihovih besed se je dalo razbrati, da igra SDE zelo pomembno vlogo pri mednarod-

Spremembe statuta SDE je predstavil Boris Jesensek.

nem povezovanju energetskih sindikatov, zlasti na območju srednje in jugovzhodne Evrope.

Priznanja najbolj prizadevnim članom

Po pozdravnih besedah so najbolj zaslužnim podelili odličja SDE Slovenije za leto 2003. Kakor je dejal predsednik komisije za priznanja **Ervin Vidmar**, podeljuje predsedstvo SDE Slovenije sindikatom družb in svojim članom plakete in posebna priznanja za posebne dosežke pri uveljavljanju, krepitvi in razvoju SDE na vseh ravneh njegove organiziranosti. Plaketo SDE sta letos prejela **Aleksander Marič** iz Naftne Lendava in **Janko Sevnikar** iz Termoelektrarne Šoštanj. Pisna priznanja pa so slovesno izročili **Janku Lihtenkerju** iz Termoelektrarne Šoštanj, **Božidarju Repniku** iz Termoelektrarne Šoštanj in **Mariči Varga** iz Naftne Lendava.

Nadaljevanje na naslednji strani

Delegati so poročilo o delu in programske usmeritve potrdili z glasovnicami.

Poročilo o delu SDE Slovenije v obdobju od leta 1999 do 2002 je predstavil **Franc Dolar**. Po njegovih besedah so organi SDE dosledno uresničevali na prejšnjem kongresu sprejeti program dela, ki so ga sproti dopolnjevali z aktualnimi nalogami, pomembnimi za perspektivo ter ekonomski in socialni položaj delavcev. Pri tem so se srečevali z velikimi spremembami na področju energetike, ki so posledica vključevanja Slovenije v Evropsko unijo. Da so delavcem ohranili v preteklosti pridobljene pravice, so morali pokazati maksimalne pogajalske sposobnosti.

Med največje dosežke SDE v minulem mandatskem obdobju je Dolar uvrstil rešitev problema-

O programu dela je spregovoril Iztok Cilenšek.

vajanju zakonov prišlo do časovnih zamikov, na katere SDE nenehno opozarja.

SDE se je odločno boril tudi za ohranitev delovnih mest v Nafti Lendava, kjer je v minulih štirih letih prišlo do notranjih strukturnih sprememb. S svojimi aktivnostmi je SDE preprečil, da bi se ob prestrukturiranju drastično zmanjšalo število zaposlenih.

V razpravi o gradnji čistilne naprave v TE Trbovlje je SDE pristojne opozarjal na strokovne argumente in socialno dimenzijo tega vprašanja. Po oceni SDE o izgradnji omenjene čistilne naprave ni več potrebno izgubljanje besed, temveč začeti uresničevanje projekta.

Zaradi različnih študij, ki so bi-

jih v nekaterih okoljih že sprejeli. Kljub prizadevanjem SDE še ni podpisana panožna kolektivna pogodba za naftno-plinsko gospodarstvo. Razloga za to so aktivnejše reševanje problema Nafta Lendava in indolentno obnašanje sekcije za energetiko pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Po oceni SDE je področje kolektivnega dogovarjanja še vedno neurejeno, saj so posamezna zakonodajna dopolnila suspendirala posamezne določbe kolektivnih pogodb. To lahko privede do zmanjšanja socialnih partnerjev po pogajalnih pogajanjih o obeh kolektivnih pogodbah. V SDE se zavedajo, da lahko to privede tudi do poskusov zmanjšanja pravic, ki jih imajo delavci po veljavni kolektivnih pogodbah, zato bodo takim poskusom postavili robu.

Socialnim partnerjem na področju energetike je uspelo ustanoviti ekonomsko-socialni odbor energetike. Ta prvi panožni ekonomsko-socialni odbor v Sloveniji je začel delovati obetavno, saj so se na njem partnerji uspeli dogovoriti za sklenitev pogodbe dodatnem pokojninskem zavarovanju.

V minulem obdobju je SDE okrepil svoje aktivnosti na področju mednarodnega povezovanja. Na ta način je vodstvo SDE spoznalo izkušnje drugih sindikatov, ki že dalj časa delujejo na pogojih tržnega gospodarstva. SDE je izmenjavo izkušenj s sindikati v tujini, z organiziranjem skupnih seminarjev, z delovnimi pogovori in na druge načine krepi svojo lastno organizacijo.

Delegati so z gradivom dobili tudi poročila o delu vseh konferenc dejavnost (priprav-

Dobitniki priznanj za leto 2003 z najvišjimi predstavniki SDE in ZSSS.

tike premalo izplačanih plač iz obdobja 1991/1992, zaščito socialne varnosti delavcev v lendavski Nafti, podpis socialnega sporazuma o ustanovitvi ekonomsko-socialnega odbora za področje energetike in sodelovanje v razpravah o pokojninski reformi in o novem zakonu o delovnih razmerjih.

SDE je odprta vprašanja reševal s pogajanjem s predstavniki vlade (zlasti s sekretariatom za energetiko na ministrstvu za okolje in prostor), z obravnavo problemov na sejah predsedstva (le-teh je bilo 43) ter s sprejemanjem pobud in predlogov na konferencah posameznih dejavnosti.

S takšnimi metodami dela se je SDE v minulih štirih letih uveljavil kot avtonomen, enoten in

močan sindikat znotraj ZSSS, v katerega je ta čas vključenih blizu 8200 članov. Glede na število članov v posameznih dejavnostih je SDE reprezentativen v vseh dejavnostih energetike v državi. SDE se je potrdil kot enakopraven socialni partner, ki učinkovito ščiti pravice delavcev v energetiki, hkrati pa se je uveljavil tudi na mednarodnem področju.

V minulem štiriletнем obdobju je SDE največ pozornosti posvetil ohranjanju delovnih mest. Prav zaradi zahtev SDE je bil sprejet zakon o zapiranju rudnikov rjavega premoga, ki zagotavlja sredstva za pre zaposlovanje rudarjev. V skladu s tem zakonom se je že veliko rudarjev pre zaposlilo, mnogi pa so se predčasno upokojili. Žal pa je pri iz-

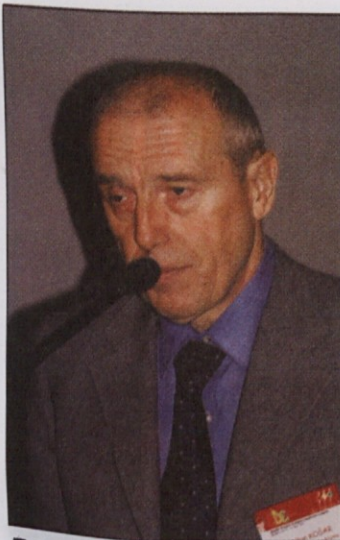
le izdelane v tujini, je prišlo tudi do zmanjševanja števila zaposlenih v elektrogospodarstvu. Po zaslugi SDE so izdelali študijo »Socialni vidiki privatizacije distribucijskih družb«, ki daje podlago za razumen pristop k reševanju tega problema. Poleg tega se je SDE zavzemal za ohranjanje delovnih mest tudi v podjetjih, ki so vezana na investicije na področju energetike.

Kolektivne pogodbe za naftno-plinsko gospodarstvo še ni

V minulih štirih letih je SDE spremljal izvajanje kolektivnih pogodb za elektrogospodarstvo in premogovništvo, poleg tega si je prizadeval za pripravo podjetniških kolektivnih pogodb, ki so

Poročilo po delu solidarnostnega sklada je predstavil Jurij Žvan.

Rezultate volitev je razglasil Albin Košar.

so jih dosednji predsedniki konference **Valter Vodopivec, Iztok Cilenšek in Jože Kopinja** in poročilo o delu komisije za žensko politiko (pripravila ga je predsednica **Zdenka Pergar**). Poslovna nje solidarnostnega sklada je predstavil njegov predsednik **Jurij Žvan**. Sklad je lani prejel 32 prošelj za dodelitev materialne pomoči članom SDE, 27 jih je rešil ugodno. V 16 primerih je sklad svojim članom pomagal zaradi težkega socialnega položaja, v štirih primerih zaradi posledic elementarne nesreče in v 7 primerih zaradi smrti. Skupno je SDE lani za solidarnostne pomoči svojim članom namenil 2,4 milijona tolarjev.

Poročilo nadzornega odbora je predstavil njegov predsednik **Aleksander Marič**. Po njegovih besedah je bilo poslovanje SDE v skladu s predpisi.

V razpravi je **Jure Tretjak** iz Elektra Maribor opozoril, da problem premalo izplačanih plač v letih 1991/1992 v distribucijskih podjetjih še ni rešen. Predlagal je, da bi začeli razmišljati o ustanovitvi četrte konference v okviru SDE, v kateri bi se združila podjetja za distribucijo električne energije.

Po potrditvi poročil je **Boris Jesenšek** predstavil spremembe statuta, ki so jih delegati sprejeli brez razprave.

Ambiciozen program dela

Program dela je predstavil **Iztok Cilenšek**. SDE bo v naslednjem obdobju vso pozornost posvetil zagotavljanju ekonomske in socialne varnosti zaposlenih in pogojem dela v energetiki. Prizadeval si bo za krepitev socialnega partnerstva, za usklajevanje

in spoštovanje kolektivnih pogodb, za vzpostavljanje dobrih medsebojnih odnosov z resornimi ministri in za sodelovanje z drugimi sindikati doma in v tujini. SDE bo aktivno spremljal odpiranje trga, liberalizacijo in privatizacijo celotnega energetskega sektorja in si prizadeval za podpis kolektivne pogodbe za naftno-plinsko dejavnost. SDE bo aktivno sodeloval tudi pri preoblikovanju energetskih družb v Sloveniji.

Po opravljenih volitvah je predsednik volilne komisije **Albin Košar** razglasil rezultate volitev. Za predsednika SDE so delegati ponovno izvolili **Franca Dolarja**, ki je dobil 40 od 44 glasov. Za tri podpredsednike so bili izvoljeni **Iztok Cilenšek** (36 glasov), **Jože Kopinja** (38 glasov) in **Jurij Žvan** (24 glasov). Novi člani nadzornega odbora so **Tatjana Hace, Zdenka Pergar, Janez Borštnar, Janko Sevcnikar, Albin Fabijan, Roman Sotošek in Bojan Majhenič**. Za člane statutarne komisije pa so delegati izvolili **Darinko Kordelec, Borisa Jesenška, Vesno Petkovič, Ervina Vidmarja, Božidarja Repnika, Albina Fabijana in Alojza Isteniča**.

Franca Dolar je v imenu novizvoljenih dejal, da si bodo vsi izvoljeni funkcionarji SDE prizadevali zlasti za ohranitev socialne varnosti zaposlenih in za utrditev ekonomskega položaja delavcev. Opozoril je, da bo lahko SDE uspešno izvedel sprejeti program dela samo, če bodo za delo poprijeli vsi sindikalni zapupniki. »Brez vaše pomoči zahtevnih nalog ne bo mogoče opraviti, zato v imenu vodstva vsakega posebej in vse skupaj prosim za pomoč pri delu in uresničevanju našega skupnega programa dela,« je dejal Dolar. »Če bomo za delo poprijeli skupno, bomo močnejši in bolj uspešni!«

Zahvala iz lendavske Nafta

Predsednik podružnice SDE v Nafti Lendava **Ivan Krpan** se je pred zaključkom kongresa Sindikatu SDE zahvalil za vso pomoč delavcem tega podjetja. »Nafta Lendava ni več problem številka ena v SDE. Rešitev za delavce Nafta je že na vidiku in upam, da ob socialno varnost ne bo noben delavec. Hvala vsem, ki ste pomagali, da so pristojni poskrbeli za socialno varnost delavcev Nafta!« je sklenil Krpan.

Tomaž Kšela

Sindikalna lista

Marec 2003
Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice		
– cela dnevnic	(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti) 3.500,00	4.511,00
– polovična dnevnic	(nad 8 do 12 ur odsotnosti) 1.750,00	2.254,00
– znižana dnevnic	(od 6 do 8 ur) 1.218,00	1.570,00
2. Kilometrini	(od 12. 11. 2002 dalje) 53,94	53,94
	(od 26. 11. 2002 dalje) 52,26	52,26
	(od 10. 12. 2002 dalje) 53,70	53,70
	(od 24. 12. 2002 dalje) 54,99	54,99
	(od 4. 2. 2003 dalje) 55,02	55,02
	(od 18. 2. 2003 dalje) 55,05	55,05
	(od 4. 3. 2003 dalje) 54,24	54,24
3. Ločeno življenje*	100.653,00	65.845,00
4. Prenosišče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2003)		
– po SKPGD (na delovni dan)	698,00	698,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade		
– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	68.964,00	55.354,00
– za 20 let	103.446,00	83.031,00
– za 30 let	137.928,00	110.708,00
2. Odpravnina ob upokojitvi	503.264,00	786.408,00
	oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodnejše	oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodnejše
3. Solidarnostne pomoči*		
– po SKPD – ob smrti delavca	150.979,00	110.708,00
– ob smrti v ožji družini	75.490,00	–
4. Minimalna plača (od 1. 12. 2002)	103.643,00	103.643,00
5. Zajamčena plača (od 1. 12. 2002)	50.559,00	50.559,00
6. Regres za letni dopust		
– najmanj minimalna plača po zakonu o delovnih razmerjih (Uradni list RS št. 42/02, člen 131)	103.643,00	
– socialni partnerji so se dogovorili, da znaša minimalni regres za leto 2003 132.170,00 SIT, kar bo v kratkem objavljeno v uradnem dokumentu	132.170,00	132.170,00
– ali največ	183.495,00	
	(70 % povprečne slovenske plače)	

- * 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade, regres za letni dopust in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.
3. Regres za letni dopust v negospodarstvu je določen z Aneksom, Uradni list RS št. 99/01.
4. Izhodišna plača za I. tarifni razred v Splošni kolektivni pogodbi za negospodarstvo za januar 2003 znaša 52.473 SIT.
5. Osnova za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja od 1. januarja 2003 znaša na mesec bruto 173.374 in neto 110.708 SIT (podatek za nekdanje gospodarstvo).

Strokovna služba ZSSS

Programsko-volilna konferenca Sindikata lesarstva Slovenije

Prva naloga – kolektivna pogodba dejavnosti

V petek je bila v Lipici 2. programsko-volilna konferenca Sindikata lesarstva Slovenije (Sinlesa). Delegati so obravnavali in sprejeli poročilo o delu v obdobju od 1999 do 2003, poročilo nadzornega odbora, statutarni sklep in programske usmeritve za delo v prihodnjem obdobju. Predsednik sindikata bo še naprej Danilo Vedlin, sekretar pa Marjan Ferčec. Po konferenci je bila še seja republiškega odbora, na kateri so obravnavali spremembe statuta in tudi odnos do delodajalcev, ki so za več kot leto dni prekinili pogajanja o kolektivni pogodbi dejavnosti. Po pozdravu udeležencem so delegati najprej določili dnevni red, potrdili predlagani poslovnik, izvolili delovno predsedstvo in delovna telesa.

O poročilo o delu Sinlesa v preteklem obdobju sta uvodoma govorila Danilo Vedlin in Marjan Ferčec. Po Vedlinovih besedah je Sinles spremenjene družbene in gospodarske razmere občutil že leta 1990. Zaradi njih je propadlo veliko podjetij in delovnih mest. Sinles se je šele leta 1995 postavil na svoje noge. V minulemandatnem obdobju je članom izdal tudi svoje izkaznice.

Temeljna vsebinska naloga je bilo sodelovanje na različnih pogajanjih, med drugim o kolektivni pogodbi, plačah, socialnem sporazumu in zakonu o delovnih razmerjih. Na pogajanjih je Sinles predlagal odpravo nesmiselne razlike med izhodiščnimi in minimalno plačo. Ker se delodajalci niso bili pripravljeno pogajati, jih je Sinles s podpisovanjem izjav članstva k temu prisilil. Žal so pogajanja delodajalci spet prekinili do junija 2004. Zaradi takšnega obnašanja delodajalcev je boj z njimi včasih podoben boju z mlino na veter.

Zaradi nespoštovanja socialnega dialoga je stavka v lesarstvu skoraj neizbežna, o njej bo sklepal stavkovni odbor.

Sindikalno delo je kot nikoli izpeta pesem, včasih je veselo, drugič žalostno, je zaključil Vedlin.

Pisno poročilo o delu sindikata v preteklem obdobju je Ferčec predstavil takole:

Število članov Sinlesa se je po letu 1999 zmanjševalo manj kot v prejšnjem obdobju, ko je bilo veliko stečajev. Po zadnji seji republiškega odbora pa je prišlo do preobrata, saj je Sinles izdal 400 novih izkaznic.

Ker zaposleni v prisilnih poravnava niso dovolj zaščiteni, je podjetje Bukev iz Lovrenca na Pohorju odpustilo vse zaščitene kategorije zaposlenih, tudi invalide. Ker so menili, da sindikat zanje ni naredil dovolj, so iz sindikata izstopili vsi invalidi iz tega podjetja.

Zaradi te izkušnje je vodstvo sindikata sodelovalo pri vseh pogajanjih o novih zakonih, še posebej pri zakonu o delovnih razmerjih.

Danilo Vedlin, dosedanji in novi predsednik Sinlesa

Pri kolektivni pogodbi za lesarstvo je problem v tem, da bi delodajalci želeli spremeniti normativni del in pri tem pravice znižati na raven iz zakona o delovnih razmerjih. Za sindikat je to nesprejemljivo, saj bi bili delavci veliko na slabšem.

Prvo kolektivno pogodbo, v celoti je temeljila na splošni pogodbi za gospodarstvo, je Sinles podpisal leta 1991. Drugo kolektivno pogodbo je dosegel na pogajanjih leta 1995. Njena veljavnost je podaljšana do 28. avgusta letos. Velik korak za zaščito pravic zaposlenih so lesarji naredili leta 1997, ko so se odločili za tožbo zaradi enostranske odpovedi kolektivne pogodbe dejavnosti. Kasneje so kot edini sindikat podpisali aneks kolektivne pogodbe, s katerim pa delodajalcem niso priznali pravilnosti prejšnje odpovedi. Na podlagi te pogodbe imajo lesarji višji regres za prehrano med delom in jubilejne nagrade za skupno delovno dobo, višje število ur za sindikalno delo ... Na pogajanjih o novi tarifni prilogi pa je Sinles med drugim ponudil tudi nov plačni model. Delodajalci so menili, da je predlog dober, vendar ga niso želeli prvi preizkusiti. Ker so delodajalci ignorirali poziv za pogajanja, je Sinles izvedel referen-

V delovnem predsedstvu skupščine so bili (od leve): Zala Časl, Miran Rosenstein in Igor Kalin.

Marjan Ferčec, dosednji in novi sekretar Sinlesa

dum v podporo stavki za uresničitev svojih zahtev. Šele zaradi stavkovne grožnje so delodajalci spet sedli za pogajalsko mizo, vendar so po sklepu upravnega odbora združenja pri GZS pogajanja prekinili do junija 2004.

Poseben problem je odnos med izhodišnimi in minimalno plačo, pred leti so bila izhodišča 28 odstotkov večja od minimalne plače, sedaj so dva odstotka nižja.

Po mnenju Ferčeca bi ZSSS morala odločno nastopiti na primer pri zahtevi za dogovor o višini regresa in uskladitvi izhodiščnih plač z minimalno.

Sinles je tudi navzven prepoznaven po svojih skladih, s katerimi bo lahko organiziral tudi ostrejša sindikalna boje.

Po konferenci se je sestel še republiški odbor Sinlesa in sprejel spremembe in dopolnitve statuta. Sprejel je tudi amandma, po katerem bo republiški odbor, kot najvišji organ Sinlesa, sestavljen iz predsednikov sindikatov podjetij in družb. Na vsakih sto in tristo članov pa bodo sindikati družb imeli pravico do dodatnih delegatov. Čeprav natančno število članov še ni znano, jih bo novi republiški odbor verjetno imel več kot sto.

Republiški odbor je potrdil vse sklepe, ki jih je prejšnji najvišji organ sprejel oktobra lani. Med njimi je tudi napoved stavke v lesarstvu. Izvršni odbor, ki opravlja tudi funkcijo stavkovnega odbora, je pooblastil, da določi datum stavke po dogovoru z drugimi sindikati, povezanimi v ZSSS.

Republiški odbor je članom Sinlesa iz podjetja Koples dodelil po 10.000 tolarjev solidarnostne pomoči. Zaposleni v tem podjetju so v veliki stiski, saj so bili dalj časa brez plač, zdaj pa je podjetje v stečajju.

Udeležence je pozdravil **Doro Hvalica**, predsednik Glose. Posebej je poudaril, da bodo zaposleni vedno težje zunaj sindikatov, saj se njihov pomen povečuje. Za uspešnost sindikatov pa bo pomembna tudi njihova medsebojna povezanost in sodelovanje pri skupnih akcijah. ZSSS naj bi tako postala še močnejša sindikalna centrala.

Več besed je namenil tudi Vedlinu. Označil ga je za človeka, ki na vsako sejo predsedstva ZSSS pride z jasnimi cilji in svoja stališča tudi vedno brani. Ker misli s svojo glavo, je pri tem včasih tudi težaven, je še dejal.

Delegatom je zatem Ferčec prebral še pismo podpore, ki ga je skupščini v imenu koordinacije industrijskih sindikatov poslal **Jovo Labanac**. Uvodoma je zapisal, da so sindikate delodajalci pahnili v radikalen in brezkompromisen boj, zaradi katerega so ta dan pred poslopjem GZS, kjer se bojujejo za skupne cilje. Kolegom je med

drugim zaželel, naj se učinkovito organizirajo in tako dosežejo zastavljene cilje. Po Labanacovih zagotovilih bo koordinacija industrijskih sindikatov naredila vse, da bi se pogajanja o kolektivni pogodbi za lesarstvo takoj nadaljevala. Združeni industrijski sindikati bodo dokazali delodajalcem, da delavci, ki ustvarjajo dodano vrednost, zaslužijo človeka vredno življenje. Če naših argumentov ne bodo razumeli, bomo organizirali splošno stavko, je zaključil Labanac.

Predsednica verifikacijske komisije **Dragica Griben** je zatem poročala, da skupščini prisostvuje 63 delegatov in da lahko veljavno sklepa.

Poročilo nadzornega odbora je prebral **Mitja Bukovec**. Povedal je, da je bilo poslovanje transparentno, pošteno in skladno s pravilnikom ZSSS, finančnimi načrti in odločitvami. Upravljalci z denarjem ravnajo skrajno racionalno in sindikat lahko deluje skladno z vna-

Mitja Bukovec, član nadzornega odbora

Dragica Griben, predsednica verifikacijske komisije

Marija Janko, predsednica volilne komisije

prej odmerjenim denarjem. Sinles se je v zadnjem obdobju finančno okrepil in bi lahko financiral tudi večdnevno stavko. Priloga poročilu Sinlesa sta tudi poročili območnih odborov Sinlesa za Podravje in Gorenjsko.

Po sprejetju poročil so delegati opravili vo-

Nadaljevanje na naslednji strani

Delegati so za predlagane listine glasovali enotno.

Volilna komisija je najprej razdelila glasovnice.

Po izvolitvi so se člani nadzornega odbora fotografirali skupaj s predsednikom in sekretarjem.

litve predsednika, sekretarja in nadzornega odbora. Republiški odbor je o poteku kandidiranja pripravil pisno poročilo. Iz njega je razvidno, da so bili za predsednika evidentirani štirje kandidati, za sekretarja pa en sam. Eden od evidentiranih ni soglašal s kandidaturo. Zадostno podporo za kandidaturo je dobil le Danilo Vedlin. Ljubljanski območni odbor ni pravočasno oddal podpore kandidaturi Mitji Bukvcu.

Na vseh treh glasovnicah je bilo tako le toliko kandidatov, kolikor so jih volili. Volilna komisija je skrbno izvedla volitve in njena predsednica **Marija Janko** je sporočila tale volilni rezultat (glasovalo je 63 delegatov):

- Danilo Vedlin, kandidat za predsednika, je dobil 42 glasov,
- Marjan Ferčec, kandidat za sekretarja, je dobil 50 glasov.

Za člane nadzornega odbora so bili izvoljeni **Majda Bogataj, Tomaž Križnik, Nevenka Povšnar, Veronika Rudolf** in **Jožica Vindiš**.

Ker se je delegatom medtem pridružil tudi **Dušan Semolič**, mu je predsedujoči dal besedo. Predsednik ZSSS se je najprej zahvalil za sodelovanje Vedlinu in Ferčecu. Zatem je govoril o razmerah, ki bodo nastale zaradi vstopanja naše države v Evropsko unijo. Poročal je tudi o protestnem shodu pred poslopjem GZS in med drugim dejal, da bo ZSSS, če shod ne bo zalegel, organizirala stavko. GZS je očital, da je paradržavna inštitucija. Njeno ravnanje pri kolektivnih pogajanjih, še posebej za kemično in gumarsko industrijo, je označil za noro. Podpisa dogovora, ki so ga dosegli direktorji v imenu delodajalcev in sindikati za delavce, po njegovem mnenju ne sme nihče ovirati. Ker nihče sam od sebe delavcem ne bo dal ničesar, se bodo morali sindikati tudi v bodoče bojevati za doseganje ciljev, je zaključil Semolič.

V naslednji točki dnevnega reda so delegati potrdili predlog statutarnega sklepa. Z njim so dosednji štiriletni mandat funkcionarjem in organom spremenili v petletnega.

Predlog programskih usmeritev za delo v

obdobju 2003 do 2008 je obrazložil **Ferčec**. Prvi cilj sindikata bo kolektivna pogodba in varovanje v njej določenih pravic zaposlenih. Še naprej si bo Sinles prizadeval za izenačitev minimalne plače in osnovne plače, pri čemer naj bi minimalna plača znašala 60 odstotkov povprečnih plač zaposlenih v predelovalnih dejavnostih. Vztrajali bodo, da bi le kolektivna pogodba za lesarstvo imela splošno veljavnost v dejavnosti. V njej bodo skušali uveljaviti nov plačni model. Kolektivne pogodbe podjetij bodo lahko le nadgradnja kolektivne pogodbe dejavnosti.

Druga točka programa zadeva povezovanje sorodnih sindikatov, pri čemer bo od besed treba preiti h konkretnim korakom. Sindikate družb bo treba usposobiti za naloge, povezane z novo zakonodajo. Še posebej aktivni bodo morali biti pri sklepanju pogodb o zaposlitvi in aktov o sistemizaciji.

Zelo pomemben cilj Sinlesa bo povečanje števila članov, saj je od tega odvisna moč sindikata. To bo sindikat dosegel z zagotovitvijo enakih pravic vsem članom. Najboljša reklama za pridobivanje članstva pa bo večja učinkovitost Sinlesa.

Sindikat bo pripravil več oblik izobraževanja o delovnih razmerjih, vlogi in nalogah sindikata. Izobraževanje bo organizirano zlasti v interesu sindikata in ne članstva, kot so to dosedaj postavljali. Treba bo samega sebe malo tudi prisiliti k izobraževanju in pridobivanju znanj.

Sinles bo kmalu imel svojo spletno stran na internetu, ki mu bo omogočala večjo prepoznavnost. Več bo tudi komuniciranja po elektronski pošti.

Čeprav se je Sinles finančno že okrepil, potrebuje še trdnjšo materialno podlago. Ta mu bo med drugim omogočila tudi dajanje solidarnostnih pomoči ogroženim članom. Delegati so predlagane programske usmeritve potrdili brez razprave.

Pred zaključkom kongresa je dosednji in novoizvoljeni predsednik **Danilo Vedlin** nagovoril delegate. Zagotovil jim je, da si bo kljub volilnemu rezultatu in vsemu, kar se je dogajalo pred skupščino, prizadeval biti predsednik vseh članov Sinlesa.

Franček Kavčič

Po končani konferenci so se udeleženci zbrali pred poročno dvorano v Lipici.

Obratovalni čas trgovin zapleta tudi ustavno sodišče

Sindikata delavcev trgovine Slovenije je konec februarja v državni zbor vložil podpise, potrebne za začetek zakonodajnega referenduma o obratovalnem času prodajaln. Po zakonu je predsednik državnega zbora dolžan določiti rok za zbiranje podpisov za razpis referenduma ali pozvati ustavno sodišče, da se opredeli do referendumskega vprašanja. Ker je strokovna služba državnega zbora menila, da referendumsko vprašanje morebiti ni skladno z ustavo, je državni zbor ustavno sodišče zaprosil za presojo ustavnosti referendumskega vprašanja.

Ustavno sodišče je predlog državnega zbora obravnavalo 20. marca in pobudo zavrglo. Svoje odklonilno stališče je oprlo na ugotovitev, da državni zbor ni dovolj argumentiral, zakaj bi referendumsko vprašanje lahko bilo v neskladju z ustavo. Državni zbor je zaradi tega 24. marca pozval Sindikat delavcev trgovine Slovenije, naj dopolni zahtevo za razpis referenduma. Pri tem naj pobudnik upošteva tudi predlog sprememb zakona o trgovini, ki ga je v državni zbor vložila Nova Slovenija. Na tej podlagi naj bi predsednik državnega zbora poslal ustavnemu sodišču

Začetek pogajanj o kolektivni pogodbi za javni sektor

Po 17. krogih pogajanj o kolektivni pogodbi o skupni metodologiji za uvrščanje orientacijskih delovnih mest in nazivov v plačne razrede (KPSM) sta pogajalski skupini vlade in sindikatov uskladili večino odprtih vprašanj. Čeprav pogajalski skupini nista uskladili določb o nekaterih kriterijih za vrednotenje delovnih mest (fizični napor, vplive okolja in stresne delovne razmere) in nista rešili vprašanja vrednotenja nazivov, sta se dogovorili, da 27. marca začeta pogajanja o kolektivni pogodbi za javni sektor (KPJS) in da se bosta h KPSM vrnili kasneje, ko se bodo pokazali njeni učinki pri tarifnem delu KPJS.

Sindikalna pogajalska skupina je na pogajanja o KPJS pristala, ker ji je vladna stran 13. mar-

ca posredovala nov predlog KPJS, ki ne vsebuje normativnega dela in določbe, po kateri z uveljavitvijo KPJS neha veljati kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti. Seveda sindikalna pogajalska skupina tudi z novim vladnim predlogom KPJS ni zadovoljna, saj je ostal v drugih določbah nespremenjen. Sindikalna stran bo zato na začetku pogajanj zahtevala, naj vladna stran dopolni vse člene, ki jih je pustila odprte. Poleg tega bo vladna stran opozorila, da njen predlog delitve sredstev za delovno uspešnost znotraj delovne enote in postavljanje omejitve za izplačevanje dodatkov za manj ugodne delovne pogoje ter dodatkov za nevarnost in posebne obremenitve nimata podlage v ZSPJS.

Bojan Hribar, vodja pogajalske skupine

dopolnjen predlog za presojo ustavnosti. Vodstvo sindikata je v zadnjih mesecih opravilo številne neformalne in tudi formalne pogovore s predstavniki političnih strank. V njih je zaznalo zlasti to, da se stranke želijo izogniti referendumskega odločanja o tem vprašanju. Takšna usmeritev političnih strank je verjetno povezana z veliko podporo javnosti, ki jo za prizadevanja sindikata kažejo mnenjske ankete. Tudi poslanci so v državnozborni obravnavi opozarjali na kršitve pravic delavcev.

Na pogovoru vodstva državnega zbora in vodij poslanskih skupin in koalicijo je bil izražen interes za spremembo liberalnega obratovalnega časa po parlamentarni poti. Poslanci so pristojno ministrico Teo Petrin pozvali, naj predstavnike delodajalcev in sindikatov povabi na pogovor, da bi skupaj oblikovali nov predlog obratovalnega časa.

Predstavniki Sindikata delavcev trgovine Slovenije pogovora niso odklonili, poudarili pa so, da ne morejo odstopiti od začrtanega cilja – delavcem bolj prijaznega obratovalnega časa.

Nadaljnja aktivnost sindikata bo v največji meri odvisna od ravnanja ustavnega sodišča. Če bo njegovo mnenje za sindikat negativno, bo izkoristil vsa druga razpoložljiva pravna sredstva. Odbor za gospodarstvo pri državnem zboru je na seji to sredo podprl predlog Boruta Pahorja, s katerim pobudnika referenduma poziva, naj dopolni vprašanje. Sindikat naj bi bolj obrazložil tudi javni interes za omejitve nedeljskega obratovanja.

(Iz gradiva Sandija Bartola, strokovnega sodelavca SDTS, pripravil F. K.)

Stečaj Koplesa

Na okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu je prejšnji teden stekel stečajni postopek za podjetje Koples. Brez dela je ostalo 105 delavcev, ki jim podjetje dolguje še decembrsko, januarско in februarско plačo. Za stečajnega upravitelja je sodišče imenovalo Mirana Kosa.

Podjetje Koples, ki je v skoraj 90-odstotni lasti delavcev, je zašlo v težave tudi zaradi tega, ker je šel v stečaj njegov največji kupec v Nemčiji, ki podjetju še vedno dolguje okoli 300.000 evrov. Delavci imajo zdaj 60 dni časa, da v stečajnem postopku prijavijo svoje terjatve. Po grobih izračunih podjetje dolguje delavcem skupno več kot 100 milijonov tolarjev. Ker ima podjetje precej nepremičnin, bodo delavci verjetno dobili poplačane vsaj prednostne terjatve. Članom ZSSS bo pri prijavi terjatev pomagala služba pravne pomoči pri območni organizaciji ZSSS na Koroškem.

Ob ustanovitvi Koplesa, ki je zrasel na zdravih temeljih nekdanje Tovarne meril, so delavci v novo podjetje vložili dva regresa za letni dopust in okoli 150.000 tolarjev. Mnogi delavci so za to morali najeti bančni kredit, ki ga nekateri še odplačujejo. Svoje vložke v osnovni kapital Koplesa delavci skoraj zagotovo ne bodo dobili vrnjenega, saj stečajna masa ne bo dovolj velika. Ker so delavci že od decembra brez plač (zaposleni so dobili samo 40.000 tolarjev akontacije decembrske plače), so mnogi v hudi socialni stiski. Veliko delavcev zdaj preživljajo sorodniki in znanci, zato si morajo čim prej urediti status na zavodu za zaposlovanje, da bi čim prej prejeli denarno nadomestilo za čas brezposelnosti.

Jure Snoj

T. K.

Solidarni smo močnejši

Od 8. do 14. marca sem bil na seminarju v Parizu z naslovom »Izzivi širitve Evropske unije«. Za svoje člane ga je pripravil francoski sindikat Force Ouvriere (Delavska moč). Kot gostje smo sodelovali tudi predstavniki držav članic kandidatke za vstop v EU. Vsak od nas je predstavil svojo državo, njen ekonomski in socialni položaj ter izzive in strahove pri vključitvi v EU.

Pri predstavitvi Slovenije sem predstavil ka-

zalce gospodarske razvitosti (BDP ipd.), ki nedvomno kažejo, da naše gospodarske razmere daleč presegajo manj razvite kandidatke – Romunijo, Poljsko, Litvo, Latvijo, Bolgarijo ... To sem povedal predvsem kot odgovor na njihov strah pred izgubo delovnih mest zaradi našega vstopa v EU, ki so nam ga domačini izrazili v začetnih dneh seminarja.

Poskušal sem tudi pojasniti, da ne pomaga valiti tega problema na druge in iskati izgovore, ampak da morajo sindikati svojim delavcem aktivno pomagati pri zaposlovanju in izobraževanju, da bodo bolj konkurenčni na trgu delovne sile. Na več primerih sem pojasnil, da ne bodo z našim vstopom samo nekaj izgubili, mi pa samo dobili, ampak da bomo zaradi vstopa v EU tudi mi imeli nekaj stroškov. Če pretehtamo pluse in minuse, vidimo, da bomo vsi skupaj (vsaj) dolgoročno imeli več možnosti za višji življenjski standard. Države v EU morajo biti povezane in si pomagati, in to ne samo zaradi solidarnosti. Vedeti morajo, da bomo skupaj močnejši v primerjavi s preostalim svetom, ter da bomo z enotnim evropskim stališčem do vsakega problema dosegli boljši rezultat.

Humoreska

»Špela, hitro prinesi malico! Meni se danes mudi,« je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi rezkar Vili dejal kuharici Špeli. »Natančno ob desetih se moram javiti pri direktorju!«

»Kaj pa si ušpičil?« se je zahihital kurir Peter.

»Nič nisem naredil narobe,« je odvrnil Vili. »Samo pritožil sem se zaradi plače!«

»Oho, a tako! Samo pritožil si se zaradi plače,« je Vilijeve besede pomenljivo ponovil mizar Tone. »Toliko, da veš: ali je bilo to prav ali narobe, bomo še videli – po tvojem pogovoru na štiri oči z direktorjem! Zakaj pa si se pravzaprav pritožil?«

»Šef mi je ponudil v podpis novo pogodbo o zaposlitvi,« je pojasnil Vili. »Doslej sem imel 140.000 tolarjev bruto plače, z novo pogodbo pa mi ponujajo za 10.000 tolarjev nižjo plačo. Zato nove pogodbe o zaposlitvi nisem podpisal, temveč sem se pritožil!«

»No, in?« je povprašal Tone. »Kaj se je zgodilo po tem!«

»Nič posebnega,« je pojasnil Vili. »Šef je postal rdeč kot puran. Od takrat se sploh ne pogovarja več z mano. Danes zjutraj mi je na stružnico samo vrgel listek, na katerem je pisalo, naj se natanko ob desetih oglašim v direktorjevi pisarni. Menda mi bo direktor osebno pojasnil, zakaj je bil prisiljen znižati plače vsem delavcem.«

»Vili, le glej, da se ne boš v direktorjevi pisarni zadržal predolgo,« se je zarežal skladiščnik Rudi.

»Zakaj pa ne?« je povprašal Vili.

»Če se boš z direktorjem predolgo pogovarjal, lahko naše podjetje propade,« je z narejeno resnostjo dejal Rudi. »Zato bodi previden!«

»Tega pa zares ne razumem,« je začudeno dejal Vili. »Zakaj bi zaradi najinega pogovora z direktorjem lahko propadla tovarna?«

»Zakaj? Zakaj?« je vzkliknil Rudi. »Zato vendar, ker boš direktorja s svojim neznatnim problemčkom, ki na mesec ni vreden nič več kot 10.000 tolarjev, odtegnil od njegovega nadvse pomembnega dela!«

»Ha, ha, ha,« smo vsi prasnili v smeh.

»Le pazi, Vili,« se je v pogovor smeje vključil Peter. »Če boš direktorja predolgo zadržal v pisarni, lahko zamudi na slavnostni sprejem v našo zavarovalnico, kjer se bodo poslovili od bivše direktorice. Potem jim bo tam ostalo pol kile pršuta in dve buteljki refoška!«

»Ha, ha, ha!« smo se vsi tako zakrohotali, da smo se morali prijeti za trebuh.

»Veš kaj, Vili,« je med smehom dejala Sonja iz računovodstva. »Če se boš predolgo zadržal pri direktorju, bo danes zvečer pri ženi zaspal. Običajno namreč po malici malce zadrema v svojem naslanjaču, da je potem zvečer bolj čil in živahen!«

»Ha, ha, ha,« smo se vsi smejali še naprej.

»Kaj tako smešnega kot to, da bi kdor koli lahko našega direktorja zmotil pri delu, pa še nisem slišala,« je dejala Tatjana iz ekspedita. »Saj vsi vemo, da v glavnem – nič ne dela!«

»Vi se le režite,« se je ponovno navidezno zresnil Rudi, ki se je dotlej smejal kot vsi drugi. »Ali vi sploh veste, kako dragocen je direktorjev čas?«

»Ha, ha, ha,« smo se zopet vsi zasmeljali. »Kaj praviš? Da je direktorjev čas dragocen! Ha, ha, ha!«

»Pa še kako!« je vzkliknil Rudi. »Za eno uro svojega bivanja v tovarni dobi 22.619 tolarjev!«

V trenutku je v menzi nastala takšna tišina, da bi lahko še miško slišali.

»Kako to misliš?« je previdno povprašal Peter.

»Preprosto! Naš direktor se je lani pohvalil, da zasluži prav toliko kot direktorica zavarovalnice, pri kateri smo bili zavarovani. Zdaj pa sem v časnikih prebral, da je omenjena direktorica lani zaslužila 38 milijonov tolarjev bruto,« je pojasnil Rudi. »Ker ima naš direktor 40 dni dopusta in tako kot vsi drugi delavci vsak delovni dan 30 minut za malico, sem brez težav izračunal, koliko stane minuta njegovega efektivnega dela.«

»Koliko?« je zanimalo Petra.

»Naš direktor vsako minuto, ki jo prebije na delovnem mestu, zasluži 376 tolarjev, vsako sekundo pa 6,3 tolarja,« je pojasnil Rudi. »Vili, če se boš z direktorjem o svoji plači pogajal pol urice, bosta 10.000 tolarjev razlike med tvojo staro in novo plačo že zapravila! Zato se moraš pogajati zelo hitro!«

»Neverjetno,« je ostrmel Vili. »Koliko pa potem zaslužimo na uro delavci?«

»Če si lani zaslužil mesečno 140.000 tolarjev bruto, je znašala tvoja letna bruto plača 1.680.000 tolarjev. Ker si bil 25 dni

na dopustu si za efektivno uro svojega dela dobil 933 tolarjev, za minuto dela 15 tolarjev in za sekundo dela 0,2 tolarja,« je pojasnil Rudi. »Snažila Ana, ki prejema zajamčeno plačo, pa na uro efektivno zasluži 588 tolarjev bruto, na minuto 9,8 tolarja in na sekundo 0,16 tolarja.«

»Naš direktor pa ima zares dobro plačo,« se je zahihital Tone. »Vsake pol minute zasluži za eno pivo. To pomeni, da na uro zasluži 120 pirov, na dan pa 960! Ali si predstavljate, koliko pirov je to?«

»To še ni nič!« je dejal Rudi. »Direktor naše banke ima na mesec štiri milijone bruto plače. On za efektivno uro svojega dela dobi 28.571 tolarjev bruto, za minuto dela 476 tolarjev in za sekundo 7,9 tolarjev. V 10 sekundah zasluži za kilogram moke, v 15 sekundah pa za liter mleka. V enem dnevu zasluži skoraj za tri tone krušne moke oziroma za blizu 400 kilogramov piščančjega mesa!«

Kdo ve, koliko časa bi še tako kramljali, če v tistem trenutku ne bi iz kuhinje v menzo pridvela kuharica Špela.

»Vili, tudi jaz grem danes s tabo na pogovor k direktorju!« je vzkliknila.

»Zakaj?« je presenečeno povprašal Vili.

»Zato, ker tudi sama ne bom podpisala nove pogodbe o zaposlitvi, pač pa se bom začela z direktorjem pogajati o svoji plači,« je dejala odločno. »Odslej se bom pogajala samo še za ceno sekunde svojega dela.«

»Kaaaj?« je vzkliknil Vili.

»Prav si slišal,« je ostala odločna Špela. »Pogajala se bom samo še za ceno sekunde dela. Tako postanejo razmerja bolj razvidna! Direktor banke zasluži 7,9 tolarja na sekundo, direktorica zavarovalnice 6,2 tolarja na sekundo, Vili 0,2 tolarja na sekundo in Ana 0,16 tolarja na sekundo!«

»No, in koliko hočeš zaslužiti ti?« je zanimalo Vilija.

»Ne prav veliko,« je dejala Špela. »Kakšen tolarček na sekundo!«

»To pa zares ni veliko,« je dejal Vili. »In koliko zneso to na mesec?«

»Upam, da se bo tudi direktor strinjal s tabo, da to ni veliko,« si je zadovoljno pomela roke Špela. »Tolarček na sekundo zneso 633.600 tolarjev bruto plače na mesec!«

Piše: Tomaž Kšela

Iz dnevnika delavca Jožeta

Tolarček za sekundo dela

Tepez

»Zakaj pa tistega fantička tepejo!«

»Ali niste videli, da je med tekmo vrgel kamen proti sodniku?«

»Pa saj ga ni zadel!«

»Zato pa ga tepejo!«

Presaditev možganov

»Nujno vam bomo morali presaditi možgane, kakšne bi imeli?«

»Gospod doktor, dajte mi, prosim, možgane kakšnega politika.«

»Zakaj pa ravno politikove?«

»Rad bi imel takšne, ki še niso bili rabljeni!«

Golf

»Ali vaš direktor dobro igra golf?«

»Seveda, saj vsak dan trenira: gol(ju)fa v službi!«

Odlična rekreacija

»Ne vem, kaj naj storim. Mojemu možu se nič več ne ljubi, čeprav mu je zdravnik zabičal, da se mora redno ukvarjati z rekreacijo.«

»Poskušaj ga zainteresirati za šport.«

»Saj sem ga že!«

»No, in?«

»Zdaj leži na kavču in gleda športne prenose na televiziji!«

Izbiti zobje

»Včeraj sem se vrnil z veselice s tremi izbitimi zobmi.«

»Grozno!«

»Še bolj grozno pa je, da se nikakor ne morem spomniti, čigavi so!«

Baklada za mir

Prejšnjo sredo je bila na Opčinah pri Trstu manifestacija za mir z baklado. Na njej so poleg predstavnikov italijanskih sindikatov sodelovali tudi predstavniki ZSSS, Obalne sindikalne organizacije in Zveze samostojnih sindikatov Hrvaške. Mirne manifestacije se je udeležilo skoraj 1000 nasprotni-

kov vojne. Več kot deset metrov dolga mavrična zastava, okrašena z golobi miru, je imela napis Proti vojni brez pomislekov.

Iz zvočnikov se je slišala pesem Vojna je končana.

Manifestacija je bila zelo kulturna, saj so nastopili igralka Lučka Počkaj in recitatorji Paolo Fog-

giolo, Ezma Bešlagić in Giuseppe Meli. Čeprav je bilo največ udeležencev iz Italije, je bila slovenščina povsem enakopraven jezik. To je bilo videti tudi na transparentih, kjer je poleg Pace pisalo tudi Mir.

Pohod, ki se je začel pred opensko železniško postajo, se je prvič ustavil pred tamkajšnjo cerkvijo, nadaljeval do spomenika padlim na Dunajski cesti (tu je za-

pel moški zbor Tabor) in zaključil pred končno tramvajsko postajo. Tu so nastopili še govorniki Luca Visentini, Evro Brozič, Silvano Hrelja in Bojan Kramar in Renato Kneipp. Obsodili so vojno in tudi obnašanje svojih državljanov. Italijanski sindikati so se odločili, da bodo dan po napadu na Irak organizirali dveurno splošno stavko.

F. K.

Na bakladi je sodelovalo tudi več članov Svobodnih sindikatov.

Prejšnji teden sta se od sodelavcev poslovila Branka Novak in Sandi Bartol, ki sta se upokojila. Za vse sta pripravila obilen prihrizek. V priložnostnem govoru je Doro Hvalica Sandiju in Branki zaželel, da bi bila še naprej aktivna. Sandi, ki je za aktivnejše življenje dobil tudi Rogovo kolo, je obljubil, da bo na Dalmatinovo rad prihajal.

Če boste na smučanju nasankali

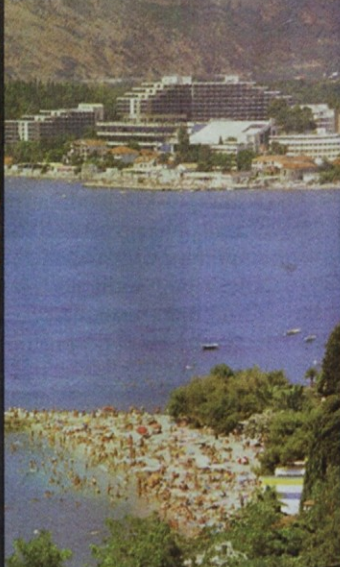
Preden greste uživat v zimskih radostih, obiščite poslovalnico Vzajemne ali spletno stran www.vzajemna.si in si uredite zdravstveno zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini. Vzajemna zdravstvena zavarovalnica v sodelovanju z asistenčnim partnerjem Elvia.

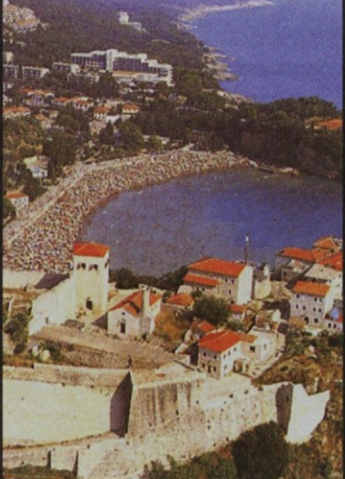
brezplačen telefon 080 20 60,
www.vzajemna.si, wap.vzajemna.si

VZAJEMNA
zdravstvena zavarovalnica, d.v.z.

Jaz zate, ti zame.

DELAVSKA ENOTNOST VAM PREDSTAVLJA		POLDRAG KAMEN VIJOLICA-STE BARVE	OBMOČJE CESA	NABREK-LINA KOZE ZARADI NABIRANJA TEKOCINE	NEGATIV-NA ELEKTRO-DA										
Avtor: Rudi Murn	ČEŠKI PISA-TELJ. »RUR« TORBA ZA SPISE	1													
VOJSKA															
IZRAEL. LJUDSKA SKUP-ŠCINA															
EGIPT. BOG MESECA, TEHUT				KNJIŽNO: DRHAL, SODRGA, BISMUT		2	ENOCE-LIČAR, MENJAČI-CA	KDOR SE UKVARJA Z LIKANJEM	IRIDIJ	AM. FILM. REZISER PECKINPAH	PRITISK				
OGIBEK				PRISTAŠ DUALIZMA											
ROŽENE PLOŠČE PRI VOSATIH KITIH				VISOK ČIN V VOJNI MORNARICI											
ŽIVAL, KI RIJE V ZEMLJI				MAMIN BRAT	ARABSKA DRŽAVA					GOZDNA RASTLINA RENIJ		3	POSNEMO-VALEC	VOJAŠKO OKLEPNO VOZILO	PEVKA RUPEL
IGRALNA KARTA				ZNAKI ZLOGOVNE PISAVE						MALLJSKI VODITELJ (MODIBO)					
				KEM. EL., ZNAK: AC						STANE UREK					
Nova Delavska enotnost	Ž. IME														
	PROSTOR V STA-NOVANJU														
STARO-GRŠKI FILOZOF															
NAUK O SVET-LOBI															
VINO IZ GORIŠKIH BRD					POKRAJINA V VOJVODINI										
DEP. V FRANCJI, (IZ CRK: ANI)				BERGINC UROŠ											
				ZNAČIL KALNEGA											
Nagrada križanka št. 12	KDOR MIKA														
	KRVNI SORODNIK														
ŽENSKO IME															
ENAKI ČRKI				RIMSKI HIŠNI BOG	NJORKA			AM. PLES NA JAZZOVSKO GLASBO	TEŽA EMBA-LAZE	IVAN ROBIČ	GRŠKA ČRKA PEGA			REKA PAD ORIG.	DRŽAVNA BLAGAJNA
AJAS														FILOZO-FJA: BIVANJE, BIT	
TRUP				IGRALKA IDA KRAVANJA	ARGON									JAPONSKI DROBIŽ	
														PIANIST BERTON-CELJ	
FRANC ? MESKO NA POLJANI ROMAN															
				NEUM-NICA						MOŠKI POTOMEČ					
										NEMŠKI FILOZOF (GEORG)				REKLO	

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 12 (27. 3. 2003):

1:

2:

3:

4:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svojega točnega naslova in davčne številke. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka, 7. aprila 2003.**

Pravilna rešitev gesel iz 9. številke Nove Delavske enotnosti: 1. TOSK-ANA, 2. FIRENCE, 3. REKA ARNO. Nagrado 5000 tolarjev prejme Robert Zakrajšek, Jarška 16, 1122 Ljubljana.